

Naiset, rauha ja turvallisuus -verkosto:

Tulitauko nyt – Suomen tulee sitoutua naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelmaansa myös Gazassa

16.11.2023

Suomen kansallisen naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelman todellinen merkitys punnitaan siinä, miten Suomi toimeenpanee sitä. Ohjelma painottaa kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevien oikeuksien toteutumista. Suomen Naiset, rauha ja turvallisuus -verkosto vaatii Suomelta toimintaohjelman mukaisia tekoja Gazassa.

Suomen naiset, rauha ja turvallisuus -verkoston mukaan Suomen tulee:

- 1. Vaatia välitöntä, ehdotonta ja pysyvää tulitaukoa**
Suomen on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin pommitusten lopettamiseksi ja pysyvän tulitauon aikaansaamiseksi Gazassa.
- 2. Edistää välttämättömän humanitaarisen avun toimittamista Gazaan välittömästi.**
Suomen on tehtävä kaikkensa, jotta välttämätöntä ja henkeä pelastavaa humanitaarista apua, kuten vettä, ruokaa, polttoainetta ja lääkkeitä, saadaan toimitettua Gazaan välittömästi. Humanitaarisen avun tulee saavuttaa myös kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevat kuten vammaiset naiset.
- 3. Varmistaa, että nais erityiset tarpeet huomioidaan Suomen humanitaarisessa avussa Gazassa.**
Nais erityiset tarpeet, kuten henkeä pelastavat seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut ml. äitiysterveys on huomioitava humanitaarisessa avussa. Avun jakamisessa ja palvelujen kohdentamisessa on kiinnitettävä erityishuomiota naisten liikkumista koskevien rajoitusten vaikutuksiin ja varmistettava avun perille meno. Suomen pitää vahvistaa psykososiaalisen tuen tarjoamisen resursseja osana välitöntä humanitaarista apua ja sen jälkeen tavoilla, jotka huomioivat naisten sekä haavoittuvien ryhmien erityisen tuen tarpeet ja muodot. Naisille ja tytöille täytyy luoda turvallisia tiloja ja sukupuolistunutta- ja seksuaaliväkivaltaa kokeneille olla tarjolla kokonaisvaltaisia palveluja. Naisten pitää saada osallistua humanitaarisen avun suunnitteluun ja toteutukseen. Avuntarpeiden kartoituksessa ja avun jakamisessa on toimittava yhteistyössä paikallisten nais- ja perhesuunnittelujärjestöjen kanssa.
- 4. Edistää sotarikosten dokumentointia ja tutkimista ja naisten osallisuutta siinä.**
Kaikkien osapuolien sotarikokset on tutkittava ja niiden tekijät on saatettava vastuuseen. Naisten osallistuminen mahdollisten sotarikosten dokumentoimiseen ja tekijöiden vastuuttamiseen on varmistettava.
- 5. Edistää konfliktin sukupuolistuneiden vaikutusten dokumentointia ja tutkimista.**
Dokumentointi meneillään olevan konfliktin vaikutuksista naisiin, tyttöihin ja muihin haavoittuviin ryhmiin on varmistettava.
- 6. Peräänkuuluttaa naisten ja naisjärjestöjen osallistumista kaikkiin neuvotteluihin sekä Gazan tulevaisuutta koskevaan päätöksentekoon.**
Samalla kun edistetään tulitaukoa ja välttämättömiin avuntarpeisiin vastaamista, on varmistettava, että naistoimijat ja naisjärjestöt osallistuvat kaikkiin konfliktiin liittyviin neuvotteluihin, mukaan lukien Gazan tulevaisuuden ja varhaisen jälleenrakennuksen suunnitteluun sekä laajempaan rauhanprosessiin liittyviin neuvotteluihin.

Taustaa

Hamasin tappavia iskuja seurannut viimeisin Israelin täysmääräinen sotilaallinen hyökkäys Gazaan on kestänyt 40 päivää. Yli 11 000 ihmisen¹ on raportoitu menehtyneen Gazassa, heistä noin 70 % on naisia ja lapsia. Hamasin iskuissa kuoli yli 1200 israelilaista ja tuhansia loukkaantui. Yli 200 panttivankia on edelleen vangittuina Gazassa, mukaan lukien naisia ja lapsia. Yli 2700 ihmistä on kadoksissa Gazassa. Monet heistä ovat puseruneina raunioiden alla pommitusten jäljiltä – heistä suurin osa naisia ja lapsia. Yli 27 000 ihmistä on loukkaantunut. Siviileihin kohdistuvat sotatoimet ovat kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vastaisia. **Suomen naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelma alleviivaa Suomen sitoutumista kansainvälisen humanitaarisen oikeuden täysimääräiseen toimeenpanoon ja painottaa mm. siviilien, sairaiden ja haavoittuneiden suojelua.**

Yli puolet Gazan 2,2 miljoonan väestöstä – 1,6 miljoonaa ihmistä – on joutunut jättämään kotinsa.² 788 000 heistä on naisia ja tyttöjä³. **Suomen naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelmassa painotetaan Suomen kiinnostavan erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden suojelun tarpeeseen,** mukaan lukien vammaisiin ihmisiin. Gazassa haavoittuvimmassa asemassa olevia on esimerkiksi liikuntarajoitteiset ihmiset, jotka ovat joutuneet jäämään aktiivisen konfliktin keskelle Pohjois-Gazaan.

Gazassa on kriittinen pula jopa vedestä ja ruuasta. YK ja muut kansainväliset avustusjärjestöt ovat valmiita toimittamaan henkeä pelastavaa humanitaarista apua heti, kun ne päästetään alueelle. Humanitaarisen avun epääminen on Geneven sopimusten vastaisia, joihin Israel on valtiona sitoutunut noudattamaan.

Israel on miehittänyt palestiinalaisalueita jo yli 50 vuotta ja Gaza on ollut saarrettuna vuodesta 2007. Gazan elinolosuhteet ovat olleet vaikeat koko saarron ajan. Tämänhetkinen tilanne on osa pitkään jatkunutta väkivaltaisuuksien jatkumoa. Toistuvissa sotilasoperaatioissa on kuollut aiemminkin palestiinalaissyiviilejä, ja alueen asukkaat ovat jo valmiiksi traumatisoituneita väkivallasta. Tilanne jälleen osoittaa sen, että konfliktia ei voi ratkaista sotilaallisesti vaan tarvitaan poliittinen prosessi, joka mahdollistaa pysyvän rauhan alueella.

Konfliktin sukupuolistuneet vaikutukset Gazassa

Konfliktit eivät ole sukupuolineutraaleja. Siksi yksi YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 (naiset, rauha ja turvallisuus) kolmesta pilarista on naisten ja tyttöjen suojelu konflikteissa. Suomen kansallisessa naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelmassa alleviivataan, että **Suomi on sitoutunut edistämään naisten ja tyttöjen suojelua sekä heidän oikeuksiensa täysimääräistä toteutumista konfliktin kaikissa vaiheissa.** Toimintaohjelmassa painotetaan kansainvälisen oikeuden huomioivan erityisesti raskaana olevien ja pienten lasten äitien oikeuden terveydenhoitoon ja apuun.

Arvioiden mukaan Gazassa on noin 50 000 raskaana olevaa naista ja noin 180 naista synnyttää joka päivä.⁴ Naiset joutuvat synnyttämään tällä hetkellä äärimmäisen huonoissa hygieniaoiloissa. Raskaana olevat ja imettävät naiset kärsivät aliravitsemuksesta, mikä altistaa heidät sairauksille ja lisää sekä äidin että vauvan riskiä menehtyä.

Gazassa 7/10 naisesta oli kokenut väkivaltaa jo ennen Israelin täysmittaista sotilaallista hyökkäystä alueelle. Konfliktit lisäävät tutkimusten mukaan sukupuolittunutta- ja seksuaaliväkivaltaa entisestään. Suomen Naiset, rauha ja turvallisuus -verkosto on huolissaan naisten ja tyttöjen kohtaamasta väkivallasta ja

¹ [Ocha, 13.11.2023](#)

² [Ocha, 13.11.2023](#)

³ [UN Women, 11.11.2023](#)

⁴ [YK:n seksuaali- ja lisääntymisterveysjärjestö UNFPA](#)

SUOMEN **1325** VERKOSTO

painottaa, että naisten ja tyttöjen oikeuksien täysmittainen toteutuminen on yksi Suomen Naiset, rauha ja turvallisuus -kansallisen toimintaohjelman kulmakivi.

Suomen naiset, rauha ja turvallisuus -verkoston puolesta,

Elina Korhonen

Naiset, rauha ja turvallisuus -verkoston puheenjohtaja

elina.korhonen@vaestoliitto.fi p. 050 5148827

Väestöliitto

Linda-Lotta Luhtala

Naiset, rauha ja turvallisuus -verkoston koordinaattori

linda-lotta.luhtala@unwomen.fi p. 0504133052

UN Women Suomi

***Suomen naiset, rauha ja turvallisuus -verkosto** on vuodesta 2006 toiminut asiantuntijaverkosto, jonka tarkoitus on edistää naiset, rauha ja turvallisuus -teemoja Suomessa. Verkostoon kuuluu yli 25 järjestöjä jäsentä ja yli 160 tutkija-, asiantuntija- ja henkilöjäsentä. Verkostoa koordinoi UN Women Suomi.*